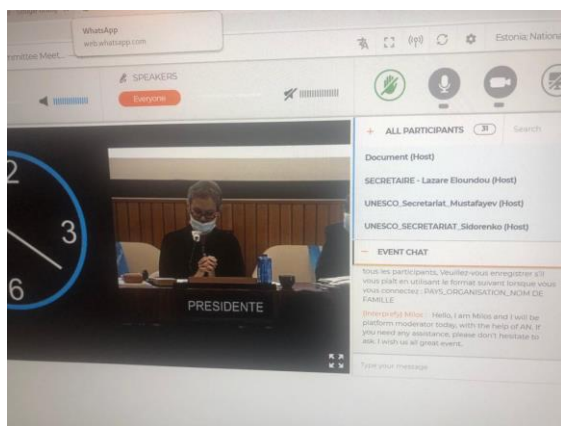

Haagi konventsiooni II protokollu komitee

10.–11. detsembril peeti Haagi konventsiooni II protokollu komitee istung, mis seekord toimus hübriidistungis vormis. Osa delegaate oli UNESCO peakorteris kohapeal ja oli ka neid, kes osalesid veebikonverentsi teel. EE valiti komitee büroo liikmeks ja Eike Elleril tuli vahepeal ka eesistujat asendada.

Sekretariaat andis ülevaate aasta jooksul tehtust. Kõige enam tõsteti esile äsja UNESCO ja POTI (Peace Operations Training Institute) koostöös valminud veebikoolitust kultuuriväärtuste kaitsest sõjalise konflikti olukorras. Koolituse sihtgrupiks on nii ÜRO rahuvalvajad, kui ka protokollisalistel relvajõud. Kuna teise protokollu järgi on riikidel kohustus oma relvajõude kultuuriväärtuste kaitse teemal koolitada, on see praktiline materjal abiks ka Eestile. Arutati kultuurikonventsioonide sünergia teemat ja lepitati kokku komitee uues valimissüsteemis, mis tagab 12-liikmelises komitees igale valimisgrupile vähemalt ühe koha. Kiideti heaks rahaeraldused Barbadossele ja Mehhikole Haagi konventsiooni II protokollu fondist ning arutati võimalusi fondi vahendite suurendamiseks. Fondi asutamisest saadik on sellesse teinud vabatahtlikke sissemaksid kokku 11 riiki, nende seas ka EE. Otsustati kokku kutsuda töörühm, et täpsustada teises protokollis sätestatud komitee ülesannet valvata protokollu rakendamise järele (art 27 1. c), sest hetkel selle ülesande sisu osas selgust ei ole. Komitee toetub oma töös riikide esitatud perioodilistele aruannetele ja taotlustele, aga

kiireloomulistes olukordades ei võimalda see paindlikku reageerimist.

Istungile lisas pinget Mägi-Karabahi kultuuriväärtuste kaitse teema, mille kohta esitasid nii Aserbaidžaan kui ka Armeenia päevakorda lisadokumendi oma nägemusega sellest küsimusest. Läbirääkimiste tulemusena nõustusid mõlemad riigid lõpuks oma dokumendi tagasi võtma. Komitee võttis vastu deklaratsiooni, mis rõhutas piirkonna kultuuripärandi kaitse olulisust ja tervitas UNESCO peadirektori algatust saata Mägi-Karabahi piirkonda sõltumatu tehniline missioon kultuuripärandi seisundit hindama.

Eesti on komitee liige aastani 2023. Eesti seisukohtade ettevalmistamiseks panustasid Janika Turu MKAst, Kaur Kittus ja Kristel Urke KaMist, Eike Eller ja Riia Salsa Eesti alalisest esindusest UNESCO juures ja Margit Siim UNESCO ERKist.

Eesti sissemaks pärandi hädaabi fondi

Eesti tegi UNESCO ERKi vahenditest vabatahtliku sissemaks UNESCO pärandi hädaabi fondi summas 15 000 eurot. Sellest fondist toetatakse UNESCO tegevusi kultuuripärandi kaitseks kriisilukordades (nt relvakonfliktid, looduskatastroofid) ja ennetustöös. 2019. aastal eraldati fondist toetust 30 abipalvele üle maailma. Käesoleval aastal on toetatud näiteks Beirutis plahvatustes vigasid saanud kahe ajaloolise hoone kindlustustööd, et lähenev vihmaperiood ei saaks kahju veelgi suurendada. Maailmapärandi nimekirja kantud Kasubi Buganda kuningate hauad Ugandas said fondist abi ja nõu pärast ränka tuleõnnetust. Abi on teiste seas saanud ka Jeemeni konfliktipiirkonnas kannatada saanud pärand ning troopilise tsükloni Haroldi teele jäänud Vanuatu ja Fiiji pärandipaigad Pariisis.

Teadusseminar „Struve kaar ja Eesti“

Üleilmse teaduspäeva puhul korraldavad Eesti Teaduste Akadeemia ja Eesti Looduseuurijate Selts 10. novembril teadusseminari „Struve kaar ja Eesti“. Seminar oli pühendatud Struve kaare mõõtmise lõpuleviimise 165. ning kaare UNESCO maailmapärandisse kandmise 15. aastapäevale. Ettekannetega esinesid Andres Adamson, Tõnu Viik, Lea Leppik ja Hillar Kala. Arutati ka selle üle, kuidas väärtustada Struve maailmapärandit Eestis ja tutvustada seda laiemale avalikkusele.

Friedrich Georg Wilhelm Struve eestvõtmisel rajati aastatel 1816–1855 Maa kuju ja suuruse mõõtmiseks läbi kümne praeguse riigi enam kui 2800 km pikkune triangulatsiooniahel, mis ulatus Põhja-Jäämere äärest Musta mere äärde. 2005. aastal kanti kümne riigi koostöös esitatud kandetaotlus UNESCO maailmapärandi nimekirja.

Ülikool kokku pannud esindusliku programmi. Muu hulgas toimub 2022. aastal rahvusvaheline konverents „Juri Lotmani semiosfäär“, näitus „Juri Lotman 100“, mida esitletakse mitmes Euroopa linnas, digipärandi projekti „Digitaalset Lotman“ raames esitletakse uut digitaalset arhiivi ja veebipõhist õppekeskkonda.

Juri Lotman
Foto: Tartu Ülikool

Ühinenud Rahvaste
Hariduse, Teaduse ja
Kultuuri Organisatsioon

Struve geodeetiline kaar
on maailmapärandi nimekirjas
2005. aastast

Taotlus Juri Lotmani 100. sünniaastapäeva tähistamiseks koos UNESCOga

Eesti esitas Juri Lotmani 100. sünniaastapäeva tähistamise (2022) UNESCO aastapäevade programmi. Aastapäevade programmiga tunnustab UNESCO ajaloolisi sündmusi ja kuulsate isikute ümmargusi sünni- või surmaaastapäevi, mida liikmesriigid erinevate üritustega tähistavad ja mis on UNESCO mandaadiga kooskõlas. Vastus Eesti esitatud taotlusele 2022–2023 programmi tuleb 2021. aasta lõpus. Aastapäeva tähistamiseks on Eesti Semiootika Selts, Tartu Ülikool ja Tallinna

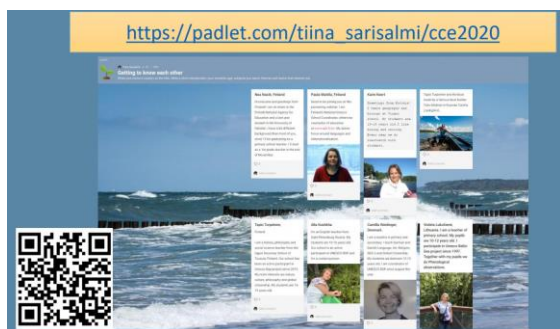
UNESCO ühendkoolide võrgustiku Läänemere Projekti õpetajate koostööprojektide arendamise veebiseminar

27.–28.10 toimus UNESCO ühendkoolide võrgustiku Läänemere Projekti õpetajate koostööprojektide arendamise rahvusvaheline veebiseminar. Seminaril keskenduti kogemuste jagamisele ja koostööprojektide arendamisele Läänemere Projekti koolide vahel. Koostöökohtade valikul lähtuti UNESCO teemadest:

- 1) maailmaharidus, rahukultuur ja vägivaldatus, sh sotsiaalne ja majanduslik jätkusuutlikkus, ühiselt jagatud ajalugu, Läänemere-äärsete riikide sotsiaalsed struktuurid ja demokraatia;
- 2) säästev areng ja jätkusuutlik elustiil, sh Läänemere kaitse, loodusvaatlused ja kliimamuutused Läänemere piirkonnas;
- 3) kultuuridevaheline õppimine ning kultuurilise mitmekesisuse ja pärandi väärtustamine, sh räägitavate ja õpitavate keelte paljususe,

kirjandus, kunst ja käsitöö, vaimne ja aineiline kultuuripärand.

Veebiseminari materjalid on leitavad BSP rahvusvahelisest blogist: <https://unesco-bsp.blogspot.com/p/resources.html>

UNESCO filosoofiapäeva tähistamine

19. novembril tähistati UNESCO filosoofiapäeva, mille teema oli sellel aastal „Isikuvabadused piirangute ajastul“. Üritusel osalesid nii UNESCO ühendkoolide kui ka teiste filosoofiahuviliste koolide õpilased ja õpetajad ning see toimus veebikeskkonnas Zoom.

Päeva esimeses pooles toimus arutelu, kus Julia Laffranque, endine Euroopa Inimõiguste Kohtu kohtunik, Kadri Simm, Tartu Ülikooli praktilise filosoofia dotsent ja Mats Volberg, Tartu Ülikooli praktilise filosoofia teadur, analüüsisid teemat nii filosoofilisest kui ka õigusteaduslikust vaatenurgast. Päeva teises pooles mängisid õpilased väärtusmängu ning õpetajatele toimus töötuba filosoofia õpetamisest distantsõppe tingimustes, mida juhtis Leo Luks. Õpilastele filosoofiapäev meeldis, üks osalenu kommenteeris seda nii: "Filosoofiapäeval osalemine oli väga hariv, justkui oleks raamatu läbi lugenud."

Filosoofiapäeva arutelu saab järele vaadata [siit](#).

Filosoofiapäeva organiseerisid lisaks UNESCO ERKile Tartu Ülikooli eetikakeskus ning aktiivsed filosoofiaõpetajad.

Maailmahariduse valdkonna veebikohtumine

3. detsembril toimus Välisministeeriumi koordineerimisel veebikohtumine maailmahariduse huvigruppidele. Osalesid nii avaliku sektori kui ka kodanikuühiskonna esindajad. Kohtumisel arutati maailmahariduse valdkonna arendamist ja rahastamisvõimalusi uue arengu-koostöö agentuuri loomise valguses ning edasisi koostöövõimalusi maailmahariduse Euroopa võrgustikuga (GENE). Lepiti kokku regulaarsete kohtumiste vajaduses laiendatud osalejate ringile.

Maailmahariduse baaskursus stardib taas 2021. aasta jaanuaris

MTÜ Mondo korraldatud viiest moodulist koosnev kursus "Maailmaharidus muutuv asuühiskonnas" alustab jaanuaris ja fookuses on kestlik areng seoses kliimamuutuste ja rändega. Osalema on oodatud õpetajad, noorsootöötajad ja kõik teised haridustöötajad, kes töötavad noortega vanuses 15–19. Registreerimine on avatud!

<https://maailmakool.ee/maailmahariduse-kursus-2020/>

Aina enam polariseeruv asu maailmas on haridustöötajatel asendamatu roll kriitiliselt mõtleivate, vastutustundlike ja hoolivate maailmakodanike kujundamisel. Maailmahariduse õppimisprotsess võimaldab jõuda just selleni. Julgustame osalema kolleegidega samast haridusasutusest, et koos luua ja viia läbi maailmahariduse projekte. Kursus soosib ainetevahelist lõimingut.

UNESCO
Eesti
Rahvuslik
Komisjon

Ühinenud Rahvaste
Hariduse, Teaduse ja
Kultuuri Organisatsioon

KALENDER

14.–19.12.2020

Vaimse kultuuripärandi komitee istung Pariisis

20.–27.01.2021

UNESCO täitevkoogu istung Pariisis

30.06.2021

Haagi konventsiooni rakendamise aruande
esitamise tähtaeg

15.12.2021

Vaimse kultuuripärandi kaitse konventsiooni
rakendamise aruande esitamise tähtaeg